

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

Кафедра селекції, насінництва і генетики

**МАТЕРІАЛИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
“СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ДОСЯГНЕННЯ СЕЛЕКЦІЇ І НАСІННИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР”**

26 квітня 2022 року

ПОЛТАВА – 2022

УДК 631.527: 631.53

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції “Сучасні напрями та досягнення селекції і насінництва сільськогосподарських культур” / Ред. кол.: Тищенко В.М. (відп. ред.) та ін. Полтавський державний аграрний університет, 2022. 147 с.

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників та здобувачів Полтавського державного аграрного університету, а також науковців інших науково-дослідних установ НААН.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Тищенко В.М. – завідувач кафедри селекції, насінництва і генетики, доктор с.-г. наук, професор (відповідальний редактор);

Маренич М.М. – директор Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор с.-г. наук, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, доцент;

Білявська Л.Г. – доктор с.-г. наук, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, професор;

Юрченко С.О. – кандидат с.-г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, доцент;

Баган А.В. – кандидат с.-г. наук, доцент кафедри селекції, насінництва і генетики, доцент;

Рибальченко А.М. – кандидат с.-г. наук, ст. викладач кафедри селекції, насінництва і генетики

Рекомендовано до друку засіданням кафедри селекції, насінництва і генетики Навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології ПДАУ, протокол № 18 від 18 квітня 2022 року.

Добрянська Н.А., Хом'як М.М., Даньків В.Я. ПЕРСПЕКТИВНІ СОРТИ ГРЯСТИЦІ ЗБІРНОЇ В УМОВАХ ПЕРЕДКАРПАТТЯ	70
Коновалова В.М., Тищенко А.В., Боровик В.О. ЗАЛЕЖНІСТЬ ВРОЖАЙНОСТІ КОНДИЦІЙНОГО НАСІННЯ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО ВІД ПОЛЬОВОЇ СХОЖОСТІ ЗА РІЗНИХ УМОВ ЗВОЛОЖЕННЯ	73
Сябрук Т.А., Коновалова В.М., Мануйленко О.В. ПРОДУКТИВНІСТЬ НОВИХ СОРТІВ ЛЬОНУ ОЛІЙНОГО В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД УМОВ ЗВОЛОЖЕННЯ В ЗОНІ ПОСУШЛИВОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	76
Барат Ю.М., Лопушенко Н.С. ВПЛИВ МІКРОДОБРИВА БІОФІЛД НА УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ	79
Шакалій С.М., Дутко В.С., Черевко В.В. ВПЛИВ СХЕМИ ПОСАДКИ БУЛЬБ КАРТОПЛІ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ	82
Ласло О.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАСІННЕВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА ВПЛИВУ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ	84
Міленко О.Г., Горбач С.Б., Соломон Ю.В. ВПЛИВ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ СОЇ	86
Тимошенко С.В. УРОЖАЙНІСТЬ ГІБРИДІВ РІПАКУ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ НАСІННЯ	89
Педченко І.О. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД НОРМИ ВИСІВУ В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	92
Соляник В.А. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ НА ПОЛТАВЩИНІ	95
Бєлова Т.О., Гарах Л.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ НАПЕРСТЯНКИ ШЕРСТИСТОЇ НА ЛІКАРСЬКУ СИРОВИНУ	98
Лишко С.В. ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗЕРНА СОРТІВ ПРОСА ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	101
Морозов А.В. ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ СОРГО ЗЕРНОВОГО ЗАЛЕЖНО ВІД АГРОТЕХНІЧНИХ ФАКТОРІВ	103
Пожар В.В. ДОБІР ГІБРИДІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОНЯШНИКУ	106
Молдован Ж.А., Молдован В.Г. ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІ СОРТІВ СОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО	109

ВПЛИВ СХЕМИ ПОСАДКИ БУЛЬБ КАРТОПЛІ НА ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ

Шакалій С.М., доцент кафедри рослинництва, кандидат сільсько-господарських наук

Дутко В.С., здобувач вищої освіти СВО Магістр

Черевко В.В., здобувач вищої освіти СВО Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет

В даний час неодмінною умовою інтенсифікації виробництва картоплі є розробка та застосування екологічно безпечних засобів та технологій, що підвищують урожайність та стабільно гарантують її обсяги навіть при несприятливих погодних умовах фітосанітарних умов [1-2].

Сорти картоплі по-різному реагують на густоту висадки бульб, пестициди та агрохімікати.

У період 2019 - 2021 років, нами проведено дослідження з вивчення впливу густоти посадки на врожайність, якісні та кількісні показники районованих сортів Околиця та Медея.

Фенологічні спостереження, проведені протягом вегетаційного періоду, показали, що у межах сорту густота посадки впливала на наступу фаз розвитку рослин картоплі. Відмінності становлять 1-2 дні.

Проведені дослідження показали, що максимальну врожайність 38,7 т/га в середньому за три роки, сорти, що вивчаються, формували при посадці 70 тис. шт./га у сорту Околиця і у сорту Медея при посадці 60 тис. шт./га. Однак, урожайність на такому ж рівні 37,6-37,7 т/га, відзначалася у сорту Медея і за схемою посадки 21 x 70см і 35 x 70см.

Зі збільшенням густоти стояння рослин простежується явна тенденція до збільшення врожайності сорту Околиця незалежно від метеорологічних умов [3].

Це пояснюється покращенням ефективності використання великою кількістю рослин на 1 гектарі основних факторів урожайності. Сорт Медея під час посадки 28 x 70 см знижує врожайність.

Вміст сухої речовини в бульбах у сорту Околиця був лише на рівні 20,3 - 21,3 %, тобто помітних відмінностей встановлено. Сорт Медея трохи інакше реагував на густоту.

Так при схемі посадки 21 x 70 см відзначався найнижчий вміст сухої речовини. Однаковий вміст сухої речовини було відзначено як при схемі посадки 24 x 70 см, так і при 35 x 70 см. Найбільший вміст встановлено за густоти 50 тис. шт./га - 21,2 %.

При зменшенні площі живлення до 21 x 70 см, у картоплі сорту Медея спостерігається зниження вмісту крохмалю, яке становило 13 %, що також відзначалося у сорту Околиця. При схемі посадки 28 x 70 см у обох сортів відзначено найвищий вміст крохмалю, у сорту Околиця 15,7 та 15,4 у сорту Медея.

При вивченні фракційного складу бульб картоплі з'ясувалося, що із зменшенням кількості рослин на одиниці площі спостерігається збільшення дрібної фракції бульб з 52 % до 60 %.

Така залежність відзначається у картоплі сорту Околиця за схемами розміщення 70 x 21, 70 x 24, 70 x 28 см. Частка великої фракції зменшується, за тих же схем посадки, з 11 % - до 7 %. Схема посадки 70 x 35 см залишається прийнятною для вирощування картоплі продовольчого сорту Околиця.

У районованого сорту картоплі Медея явної залежності розподілу фракцій не виявлено. Питома вага кількості насінневої фракції загалом більш стабільна і мало змінюється при схемах посадок 70 x 28 см і 70 x 35 см.

З аналізу проведених дослідів нами зроблено такі висновки:

1. Густина посадки картоплі істотно не впливає на її зростання та розвиток. Терміни настання фенологічних фаз залежать від біологічних особливостей сорту та метеорологічних умов за період вегетації [4].

2. Максимальне підвищення врожайності картоплі на 12 % спостерігається у сорту Околиця при загущенні до 70 тис. шт./га. У сорту Медея врожайність підвищується на 13 % за густоти стояння рослин 60 тис. шт./га.

3. Вміст сухої речовини у бульбах у сорту Околиця значно не змінюється із збільшенням густоти стояння та становить 20,3 – 21,3 %. Найбільше вміст сухої речовини у сорту Медея спостерігалось при густоті 50 тис. шт./га – 21,2%.

4. Загущення посадки до 70 тис. шт./га знизило крохмалистість бульб у сорту Околиця до 14,4 %, у сорту Медея - до 13 %. Найбільше крохмалю в бульбах -15,4-15,7 % накопичується при густоті стояння 50 тис.шт./га в обох сортів.

5. У сорту Околиця загущення знижує частку великих бульб, одночасно зростає вміст дрібної фракції. Збільшення густоти стояння рослин не виявило закономірностей розподілу фракцій у сорту Медея.

Список літературних джерел:

1. Шакалій С.М., Гордієнко Є. Вплив маси посадкових бульб на формування урожайності картоплі. *Теоретичні та практичні аспекти сучасних систем землеробства: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет конференції, присвяченої 150 річчю заснування кафедри землеробства ім. О.М. Можейка.* м. Харків, 25 червня 2021 р. С. 154-157.

2. Шакалій С.М. Виробництво органічної продукції – агроекологічний потенціал України. *Якість і безпечність харчової продукції і сировини – проблеми сьогодення: матеріали Міжнар. конф. присвяч. 80-річчю І.В. Сирохмана, 25 верес. 2020 р.* Львів, 2020. С. 201–203.

3. Зленко В.А. Аналіз динаміки виробництва та експорту зернових культур і картоплі в Україні. *Історія науки і біогеографістика.* 2014. № 4. 11 с.

4. Каленська С.М. Стан та перспективи виробництва картоплі в світі та Україні: *зб. наукових праць Вінницького національного аграрного університету.* 2012. Вип. 4 (63). С. 41–47.